

Színt visznek a környezetünkbe

HA A ZÖLD KERTÜNKET FELDOBNÁNK EGY KICSIT, ÉS EHHEZ NEM EGYNYÁRI VIRÁGOKAT VAGY VIRÁGZÓ CSERJÉKET AKARUNK VÁLASZTANI, HANEM A LEVELÜKKEL DÍSZÍTÓ, SZÍNES NÖVÉNYEKET, AMIK ÉVRŐL ÉVRE SZÍNESEBBÉ, VIDÁMABBÁ TENNÉK A KÖRNYEZETÜNKET, AKKOR EHHEZ ADOK PÁR ÖTLETET. SZEMBETŰNŐ VÁLTOZÁST A MÁR MEGLÉVŐ KERT ÁTALAKÍTÁSÁVAL, VAGY AKÁR EGY-EGY NÖVÉNY „BESZÚRÁSÁVAL” IS ELÉRHETÜNK.

NAGYKUTASI VIKTOR

A színes, mintás lomb a növény igényétől függően félárnyékos vagy kimondottan napos fekvésben a legszebb, mindenképpen gondoljuk át részletesen, hogy tudunk-e megfelelő helyet találni a kiválasztott fajtának. Vannak olyan változatok, amelyek könnyen visszaütnek az alapfajára és zöld hajtásokat hoznak, azokat mihamarabb vágjuk le tőlük, mert gyorsan túlnövik a színes részeket. Jelen írásban kisebb-n-

gyobb termetű fákat, bokrokat és kúszónövényeket veszünk sorra.

Tarka levelű zöld juhar (*Acer negundo* 'Flamingo')

1976-ban fedezték fel ezt az 5-6 méter magas, lassú növekedésű, többtörzsű növényt, amely inkább bokor, mint fa. Fialat levélkéinek széle rózsaszínű, majd később szabálytalanul fehér vagy

rózsaszín szegélyű lesz, fehér foltokkal. Üde talajban érzi jól magát, félárnyékba érdemes ültetni, mert a napon levelei károsodhatnak. Kertben szoliterként kiválóan mutat.

Ujjas vagy japán juhar (*Acer palmatum*)

Kínából, Japánból, illetve Koreából származó, 3-5 méterre is megnövő bokor vagy kis fa, számos fajtát nemesítettek belőle. Levelei 5-10 cm-esek, 5-7-11 karéjjal, kihajtáskor gyakran vöröses színűek, aztán bezöldülnek. Virágai május-júniusban kis sátorvirágzatban nyílnak, termése éretlenül piros. Ültessük üde, tápdús, mészmentes talajba, félárnyékos helyre. Szép gömbszerű koronaformája, ősszel élénk vörös levelei miatt igen népszerű növény.

Az 1959-ben felfedezett 'Garnet' fajta 1-1,5 méter magasra növő, oldalirányba elhajló ágú, félgömb alakú bokrot nevel. Levelei mélyen, szinte a levélvállig szeldeltek, az egyes karéjok szintén mélyen hasogatottak, színük folyamatosan barnásvörös, ami ősszel még intenzívebbé válik. Érdemes mészmentes, világos/félárnyékos, páradús helyre ültetni. Szoliterként kiválóan mutat ez az alacsony termetű, dúsan elágazó cserje.

A japán juharnek számos fajtája létezik, igényes, savanyú talajba való növények

Korai juhar (*Acer platanoides 'Drummondii'*)

10-15 méterre növő, Angliából származó gömbölyded koronájú fa. Levele normál méretű juharlevél, széle sárgásfehér vagy fehér, kihajtáskor rózsaszínes árnyalattal. Üde talajba ültessük,

száraz helyen napégésre hajlamos. Alkalmanként teljesen zöld levelű vízajtások törnek elő, ezeket tőből távolítsuk el.

A 'Royal Red' fajta az Egyesült Államokból származik, 1963-ban fedezték fel. 15-20 méter magas, széles kúp alakú fa, koronája később gömbölyded formát vesz fel. Az ismert vörös lombú juharoknál szebb színű és erősebb növekedésű. Levele kihajtáskor élénkpiros, majd feketés-vörös, ami ősszel pirossá változik. Virága vörös, sárga porzókkal. Ültetni napos helyre érdemes, üde, tápdús talajba. Szabad állású parkfának vagy sorfának alkalmas, azonban városi klímába nem való, mert rossz a stressztűrése.

Félárnyékban fejlődik legszebben a tarka levelű zöld juhar

Japán babérsom (*Aucuba japonica 'Crotonifolia'*)

2-3 méterre megnövő örökzöld cserje, sötétzöld, bőrszerű levelei 10-20 cm-re nőnek meg, hosszúkásak, sűrűn apró, sárga pöttyök tarkítják. Termése 1-1,5 cm-es hosszúkás piros álbogyó. Fagytól, szélről védett helyre ültessük, tápdús, üde talajba. Más örökzöldek mellett jól mutat, porzós virágú japán babérsom mellett termést érlel, edényben is tartható.

Japán borbolya (*Berberis thunbergii 'Atropurpurea Nana'*)

1942-ben Hollandiában árusították először. 30-50 cm magasra növő, sűrűn ágas törpecserje, kis levele barnásvörös, ősszel kárminpiros. A talajjal szem-

ben nem igényes, a legjobban a mérsékeltlen száraz felel meg a számára. Sziklakertbe, rézsűkre ültessük, alacsony sövénynek alkalmas, azonban virágvályában, balkonládában is tartható.

A 'Carmen' fajta magyar eredetű, Török Zoltán szelekciója. 1985-től államilag minősített fajta. Kétméteres, kecsesen széthajló, vékony ágrendszerű bokor, levele hosszúkás, fényes sötétbordó, ősszel kárpintpiros. Jól tűri a hazai klímát és a mérsékelt szárazságot, száraz levegőt. Élénk színhatású lombja miatt szívesen alkalmazzák szoliterként vagy nyírott sövényként.

Hollandiából származik a 'Golden Ring' fajta, 2-3 méter magasra nő, sűrűn ágas, lombohullató cserje. Levele 2-4 cm-es, sötétbordó, a szélén keskeny sárga szegéllyel, őszi lombja élénk sötétpiros. Virága 1 cm-es sárga, kívül kissé vörös, április-májusban nyílik. Termése 6-8 mm-es fényes piros bogycs. Minden jobb minőségű talajon megél, szárazságtűrő. Szoliternek, nyírott sövénynek alkalmas.

Óvatosan bánjunk velük, mert mindegyik borbotyva nagyon szúrós.

Fehér som (*Cornus alba 'Gouchaultii'*)

Franciaországból származó növény, 2-3 méter magas laza bokor, lombohullató cserje. Levele kihajtáskor rózsaszínes szélű vagy részben sárgásfehér, majd sárga foltosan zöld lesz. Virága sárgás

Sövénynek is alkalmas a tarka levelű fehér som

vagy csontfehér, május-júniusban nyílik, virága és termése az alapfajével megegyezik. Különleges vesszőszíne csak napsütötte helyen alakul ki. Tavasztól-őszig tarka levelével, télen piros vesszőjével díszít, szoliterként ültethetjük, de csoportban is jól mutat.

Vérmogyoró (*Corylus maxima 'Purpurea'*)

3-5 méter magas, terebélyes bokor, levele kihajtástól sötétvörös, később kissé megzöldül. Február-márciusban nyíló barkái is vörösek, termése ehető. Minden jobb talajban szépen fejlődik, azonban levele csak napos helyen színeződik szépen. Ültetése más színes levelű cserje mellé vagy akár önmagában is ajánlott. *Corylus colurna* törzsre oltva kis koronájú fává nő.

Cserszörmörce (*Cotinus coggygria 'Royal Purple'*)

Hollandiából származó faj, 2-3 méteresre nő meg, levele kihajtástól lombohullásig feketésvörös, kissé fémfényű, a 15-20 cm-es virágbugái is mélyvörösek. Napos, meleg helyet és mérsékelt száraz talajt szeret. Szoliterként is mutatós vagy színes levelű, virágú cserjék mellé ültethetjük kontrasztként. Alkalmanként érdemes visszavágni, mert az erős hajtások levelei szebb színűek.

Szárnyas kecskerágó (*Euonymus fortunei 'Emerald'n Gold'*)

Az USA-ból származó növény, kezdetben fölfelé törő, később oldalirányba is terjedő, 30-50 cm magas örökzöld cserje. Levele 2-3 cm hosszú, 1,5-2,5 cm széles, széle aranysárga, néha az egész levél is, majd ősszel pirosra színeződik. Üde vagy csak mérsékelt száraz talajba ültessük napra vagy félárnyékba. Szép talajtakaró, de edényben is jól mutat.

Borostyán (*Hedera Helix 'Goldheart'*)

5-10 méter magasra is felkapaszkodik, sötétzöld levele 4-6 (8) cm-es, közepén élénksárga színeződéssel. A félárnyékos helyet szereti, falak, fatörzsek

befuttatására ültethetjük, talajtakarónak kevésbé alkalmas. Jól tűri a metszést, azonban hajlamos zöld levelű hajtásokat hozni, ezeket tőből távolítsuk el.

Közönséges magyal (*Ilex aquifolium* 'Madame Briot')

Franciaországból származik, 2-3 méteresre növő bokor. Levele örökzöld, eltérő méretű és formájú levelei széles aranysárga szegélyűek, némelyik teljesen sárga. Virága nőivarú, fényes piros termése szeptembertől tél végéig díszít. Napos vagy

Nagyon mutatós a Madame Briot magyalfajta, de páraigényes növény

félárnyékos helyre ültethetjük, párás klímába, tápdús, kissé kötött talajba. A legszebb szoliter cserjék közé tartozik.

Tapadó vadszőlő (*Parthenocissus quinquefolia*)

Észak-Amerika keleti részéről származik, tapadókorongos növény, amely 8-10 méterre is képes fölklúzni. Levele 10-20 cm széles, háromkaréjú, fényeszöld, ősszel skarlátvörös, fehér, nem feltűnő virága június-augusztusban nyílik. Termése 8 mm-es gömbölyded, hamvaskék bogyó. Városi klímába is alkalmas, talajban nem válogat, falak, fák befuttatására, talajtakarásra kiváló. Hűti és szigeteli is a burkolatot, természetes klímának is

alkalmas. Védi az épületek falait az erős fölmelegedéstől, nemhogy vizezi, hanem inkább szárítja a homlokzatot.

Japán fűz (*Salix integra* 'Hakuro-nishiki')

Japánból származik, sűrű, vékony ágú, keskeny levelű, lassú növekedésű, bokor termetű fajta albinó tarkázatú levelekkel. Az albinó részek fehérek, rózsaszínűek, zöld foltokkal márványozottak.

Rendszeres metszéssel lesz ilyen szép gömbölyded a tarkalevelű japán fűz

Hajlamos visszaütni az alapfajra, olyankor a zöld részeket metszéssel kell korábban tartani. Csak üde talajú, intenzíven gondozott kertekbe ajánlott, edényes növényként is kedvelt díszcserje. A vegetációs időszakban érdemes erősen visszavágni, így szép gömbkoronát nevel.

Nagy meténg (*Vinca major* 'Variegata')

Az alapfajhoz hasonló levele hegyes csúcsú, vastag borszerű, fényes sötétzöld, a szélén sárgásfehéren tarkázott. Élvelőgyakba, rézsűk, támfalak felső peremére ültetve nagy felületeket takar, mobil kertekbe, nagyobb balkonládákba ültetve hajtása hosszan lelóg. Tél végén az elfagyott hajtásokat visszavághatjuk, tőről korán és jól újul. Félárnyékos helyeken is jól érzi magát, gyeppótlásra kiváló.